

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 16Csp/216/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119215399
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Drimák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2020:8119215399.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Michalom Drimákom, PhD. v právnej veci žalobcu: U. R., M., XX.XX.XXXX, Q. Š. XXX, XXX XX Š.É., právne zastúpený Mgr. Matúš Macko, advokát, so sídlom ul. Karpatská 10, 089 01 Svidník proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35792752, právne zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková s.r.o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, o primerané finančné zadostučinenie 1.000 eur takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadostučinenie vo výške 500 eur v lehote 3 od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietla.

III. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 8.10.2019 domáhal od žalovaného zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške 1.000 eur. Žalobu odôvodnil tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn.15 Cr 1/2018 bol úspešný v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Ako spotrebiteľ si uplatnil satisfakciu za porušenie spotrebiteľských práv, proti čomu sa musela brániť podaním pôvodnej žaloby. Primerané zadostučinenie má naplniť požiadavku účinného, sankčného, odradzujúceho prostriedku ochrany, aby sa dodávateľ už nedopúšťal recidívy, ale má mať aj funkciu relutárnu. Žiadala priznať aj náhradu trov konania.

2. Žalovaný so žalobou nesúhlasil. Vyslovil názor o absencii dôvodu a výšky zadostučinenia. Uviedol, že neexistuje žiaden dôvod na priznanie žalovanej sumy s tým, že žalobca neodôvodnil vznesený nárok. Nepoprel, že žalobca v pôvodnom konaní bol úspešný, avšak dôvodil, že v súvislosti s uvedeným zmluvným vzťahom zo zmluvy o revolvingovom úvere č. 8300065234 (rozhodnutie súdu 10 Csp 7/2019) uhradil žalobcovi finančné zadostučinenie v sume 100 eur. Navrhol žalobu zamietnuť.

3. K tomuto vyjadreniu žalovaného sa vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že už úspech v pôvodnom konaní vytvára predpoklad pre priznanie primeraného finančného zadostučinenia, pričom jeho hmotnoprávnym základom je odôvodnenie rozsudku tunajšieho súdu sp. zn. 15 Cr 1/2018 z 3.5.2019. Vo vzťahu k výške poznamenal, že si uvedomuje neexistenciu metodiky na stanovenie výšky primeraného finančného zadostučinenia.

4. Súd vo veci vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi prečítaním obsahu celého spisu konštatovaním, že na č. I. 1 a nasl. sa nachádza samotná žaloba, na č. I. 9 a nasl. je rozsudok tunajšieho súdu č. k.

15Cr/1/2018-87 zo dňa 3.5.2019, na č. I. 25 a nasl. je vyjadrenie žalovaného, na č. I. 35 je ospravedlnenie neúčasti žalovaného na dnešnom pojednávaní, na č. I. 39 a nasl. je vyjadrenie žalobcu k vyjadreniu žalovaného, resp. na výzvu súdu, pričom zistil tento skutkový stav:

5. Rozsudkom Okresného súdu Prešov č. k. 15 Cr 1/2018-87 zo dňa 3.5.2019 v právnej veci žalobcu U. R., M. XX.XX.XXXX proti žalovanému PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o. súd zrušil rozhodcovský rozsudok Slovenského arbitrážneho súdu, zriadeného Asoicáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z.z.p.o. so sídlom Krížna 56, 821 08 Bratislava sp. zn. 113/11/16 zo dňa 20.10.2017, pričom zároveň priznal žalobcovi oproti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 26.6.2019.

6. Na pojednávaní konanom 10.3.2020 v neprítomnosti žalovaného, ktorý svoju neprítomnosť ospravedlnil, právny zástupca žalobcu uviedol, že zotráva na podanej žalobe tak, ako bola doručená súdu. čo sa týka konkrétneho porušenia spotrebiteľských práv, tak základ tohto porušenia je v rozsudku tunajšieho súdu sp. zn. 15Cr/1/2018, z ktorého vyplýva, že rozhodcovský rozsudok bol vydaný na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky, bola tam uvedená rozhodcovská doložka v rozpore so spotrebiteľským právom a rovnako tak bol úrok v hrubom rozpore s dobrými mravmi. Poukázal teda na to, že nárok je daný najmä v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z.. Čo sa týka výšky primeraného finančného zadosťučinenia uviedol, že si je vedomý toho, že neexistuje smernica, ani spôsob určenia tohto zadosťučinenia, avšak ilustratívne poukázal na to, že žalovaný, teda spoločnosť PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o. mala v roku 2018 podľa stránky finstat celkové výnosy vo výške cez 20 mil. eur, teda sumu 1.000 eur považoval za dostačujúce a dôvodné. Navrhol žalobe v celom rozsahu vyhovieť a v prípade úspechu si uplatnil náhradu trov konania, nemal návrhy na doplnenie dokazovania.

7. Na základe zisteného skutkového stavu súd právne uzatvára:

8. Je nepochybné, že úverová zmluva pôvodne uzavretá medzi účastníkmi konania 30.10.2007 je spotrebiteľskou zmluvou s poukazom na § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“).

9. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

10. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z. z. spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

11. Podľa § 52 ods. 1 OZ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

12. Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

13. Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

16. Podľa § 53 ods. 2 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

17. Podľa § 53 ods. 3 OZ ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

18. Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

19. Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zákona č. 250/2007 Z. z. možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie Zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené Zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitným predpisom, bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

20. V prejednávanom prípade však možno konštatovať, že zo strany žalovaného došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo bez ďalšieho spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi spočívajúcu v nezákonnom preplatení pôžičky a teda k strate finančných prostriedkov. Pri finančných službách je odopreté plnenie veriteľovi na základe jeho žaloby výlučne z dôvodu, že sa vyžaduje bez platného právneho dôvodu (nedostatok zmluvnej náležitosti) alebo ide o nekalú obchodnú praktiku, príp. neprijateľnú zmluvnú podmienku.

21. Z uvedeného teda nepochybne vyplýva, že žalovaný zneužil svoje postavenie tým, že do zmluvy nezahrnul všetky náležitosti v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, čo spôsobilo, že rozhodcovský rozsudok Slovenského arbitrážneho súdu, zriadeného Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z.z.p.o. so sídlom Krížna 56, 821 08 Bratislava sp. zn. 113/11/16 zo dňa 20.10.2017 bol právoplatne zrušený, čoho sa však v skoršom konaní musel domáhať žalobca žalobou.

22. Žalobca musel aktívne uplatňovať svoje práva podaním žaloby a súd v prejednávanej veci s prihliadnutím na vyššie uvedené dospieva k záveru, že výška nemajetkovej ujmy v prípadoch podľa § 3 ods. 5 ZOS môže, ako aj nemusí zodpovedať výške finančnej ujmy, ktorá spotrebiteľovi hrozila.

23. Pri výklade § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. treba akcentovať, že zákonodarca formuloval uvedené ustanovenie tak, že ak porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu (Bez toho, aby ujma nastala alebo čo len hrozila. Postačuje spôsobilosť porušenia práva alebo povinnosti viesť k ujme spotrebiteľa.), tak základ nároku na finančné zadosťučinenie je daný (arg. „má právo“). Ani analogicky nemožno aplikovať § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka (Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.), keďže zákon č. 250/2007 Z. z. žiadnu postupnosť satisfakčných prostriedkov neustanovuje a rovnako neustanovuje, že k právu na finančné zadosťučinenie za porušenie spotrebiteľského práva spôsobom, ktorý môže privodiť ujmu spotrebiteľovi je potrebná určitá intenzita.

24. Súd prvej inštancie má za to, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia, treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

25. Je potrebné tiež akcentovať, že nemožno „ukracovať“ v tomto konaní žalobcu (v kontraktačnom procese dlžníka) od možnosti domáhať sa primeraného finančného zadosťučinenia. Napokon bol to v tomto konaní žalovaný (v kontraktačnom procese veriteľ), kto porušil spotrebiteľského práva, preto musí znášať aj riziko žalobného efektu, všetko vo svetle toho faktu, že je to žalobca, kto je pri iniciácii sporu tzv. dominus litis. Úspešnosť žalobcu v spore o zrušenie rozhodcovského rozsudku nebola sporná, teda došlo k naplneniu hypotézy právnej normy viazanej na inštitút primeraného zadosťučinenia.

26. Súd preto považoval, ako je uvedené vyššie, za primeranú výšku finančného zadostučinenia sumu 500 eur, a to s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobcu ako spotrebiteľa, ktoré nemusí byť v rovnakej numerickej vyjadrenej výške, ako ujma, ktorá hrozila. Súd preto priznal žalobcovi reflektujúcu zásadu primeranosti a spravodlivosti primerané zadostučinenie za porušenie jej spotrebiteľských práv vo výške, ktorá je uvedená vo výroku a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

27. Súd prvej inštancie akcentuje aj fakt, že účelom priznania primeraného finančného zadostučinenia pri porušení práv nemá byť na jednej strane len odradenie dodávateľa od takýchto praktík, ale na druhej strane nemá byť ani nástrojom obohatenia sa pre druhú stranu sporu.

28. Napokon sa sú prvej inštancie zaoberal otázkou, aké konkrétne práva žalobcu boli porušené. Je potrebné zdôrazniť, že práva žalobcu boli bezpochyby porušené, keďže o tom svedčí úspech v spore v základnom konaní, vo veci zrušenia rozhodcovského rozsudku. Už toto základné konanie vytvára právny rámec pre uplatnenie si nároku na primerané finančné zadostučinenie, keďže vychádza priamo zo znenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Je preto možné vyvodiť, že samotné úspešné uplatnenie porušenia práva vytvára rámcový právny základ pre uplatnenie si práva na primerané finančné zadostučinenie, ktorého výška je už na posúdení súdu.

29. Na základe vyššie uvedeného súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovvej časti tohto rozsudku.

30. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

31. Podľa § 255 ods. 2 C.s.p., ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

32. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa 255 ods. 1, 2 CSP, podľa ktorého strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. Žalobkyňa bola v konaní plne úspešná preto má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom po nadobudnutí jeho vykonateľnosti dobrovoľne splnená, je možné podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.